Nie pozwól na przemoc

Grodzisk Mazowiecki
2016

Broszurę sfinansowano ze środków gminy Grodzisk Mazowiecki

Czym jest przemoc w rodzinie?

W każdej rodzinie zdarzają się nieporozumienia i kłótnie, jednak przemoc jest czymś więcej niż konfliktem.

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie, mające na celu kontrolę i podporządkowanie ofiary. Przemoc w rodzinie jest skierowana przeciwko bliskiej osobie, narusza jej prawa (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.), powoduje cierpienie, szkody oraz osłabia możliwość obrony.

Ze statystyk policji wynika, że ok. 95% sprawców przemocy w rodzinie to mężczyźni. Wśród ofiar ok. 60% to kobiety, 30% dzieci, 10% mężczyźni (2011). Do nadużyć dochodzi w co 6-tej polskiej rodzinie. Przemoc ma miejsce we wszystkich środowiskach, dotyczy także rodzin o wysokim statusie materialnym, zawodowym czy społecznym.

Kim są sprawcy przemocy w rodzinie?

Znacząca większość sprawców przemocy w rodzinie to mężczyźni (95% osób stosujących przemoc). Kobiety także stosują przemoc wobec swoich partnerów oraz dzieci, skala tego problemu jest jednak znacząco niższa (5%).

W potocznej opinii sprawcy to "zwyrodnialcy", "psychopaci", " osoby chore".

Prawda jest inna.

Większość sprawców przemocy w rodzinie, znęcających się przede wszystkim nad kobietami i dziećmi, to zdrowi psychicznie, normalni, "przeciętni" mężczyźni.

Mitem jest także myślenie, że sprawcami przemocy są mężczyźni uzależnieni od alkoholu i narkotyków. Bardzo wielu sprawców stosuje przemoc w stanie trzeźwości i nie ma problemów związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych.

Przemoc mężczyzn nie wynika także z biedy i braku wykształcenia, wielu sprawców cieszy się wysoką pozycją materialną i zawodową.

Do nadużyć dochodzi w co 6-tej polskiej rodzinie

Przemoc, którą mężczyźni stosują w swoich związkach wobec kobiet i dzieci jest sposobem, w jaki budują poczucie własnej wartości w oparciu o władzę i kontrolę nad rodziną.

Jak rozpoznać przemoc w rodzinie?

Przemoc nie zawsze łatwo jest rozpoznać, przybiera formę przemocy psychicznej, fizycznej, ekonomicznej oraz seksualnej.

Przemoc psychiczna

stosowana wobec rodziny nie pozostawia żadnych namacalnych śladów, ale niszczy w podobny sposób jak inne rodzaje przemocy.

Sprawca pod pretekstem "miłości" lub tradycji "taka jest rola głowy rodziny" kontroluje partnerkę i dzieci, izoluje od otoczenia, ogranicza kontakty ze znajomymi i bliskimi, czasem uniemożliwia pracę zawodową lub dalszą edukację partnerki, deprecjonuje jej światopogląd, pochodzenie, wykształcenie, naśmiewa się z ludzi dla niej ważnych, podkreśla jej "gorszość".

Przemoc to także stosowanie obelg, wyzwisk, obrażanie godności partnerki (często w obecności dzieci), straszenie np. pobiciem, odebraniem dzieci i zakazaniem kontaktów z nimi, zrobieniem krzywdy osobom bliskim, wmawianie choroby psychicznej, szczególnie w tych momentach, w których osoba doświadczająca przemocy domaga się respektowania własnych praw.

Zaniedbywanie to forma przemocy, stosowana wobec osób chorych i zależnych, dzieci, osób starszych w rodzinie.

Polega ona na niezaspokojeniu podstawowych potrzeb zarówno fizycznych (właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja), jak i psychicznych (poczucie bezpieczeństwa, miłość, troska) osoby zależnej.
W przypadku osoby dorosłej oznaczać to może zamykanie jej na cały dzień w izolacji, nie dawanie niezbędnych lekarstw, głodzenie, nie udzielenie potrzebnej pomocy.

Przemoc ekonomiczna

polega na wykorzystywaniu przewagi ekonomicznej, jaką posiada sprawca w celu sprawowania kontroli nad partnerką i dziećmi.
Ofiarami tego typu przemocy ze strony najbliższego otoczenia padają także osoby starsze (np. poprzez odbieranie emerytury, wyłudzanie własności, branie kredytów).

Do aktów przemocy ekonomicznej w rodzinie należą także ograniczanie dostępu do pieniędzy, czy do informacji o stanie finansowym rodziny, dysponowanie pieniędzmi ze wspólnego budżetu bez porozumienia z partnerką, zaciąganie zobowiązań finansowych, których spłata spada na barki kobiety, zmuszanie do proszenia o każdą złotówkę, bardzo szczegółowe i często upokarzające rozliczanie z wydatków, celowe zaniżanie lub nie płacenie alimentów, nie łożenie na rodzinę, niedopuszczanie partnerki do pracy zarobkowej czy nauki związanej z zawodem, czasami wprost, poprzez stosowanie zakazów, czasami poprzez szantaż emocjonalny lub nakładanie na jej barki licznych zadań domowych, w efekcie czego nie jest w stanie uniezależnić się i pracować zarobkowo.

Przemoc seksualna

to długa lista zachowań, które polegają na naruszaniu granic intymności partnerki lub dzieci, takie jak gwałt, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi lub w obecności osób trzecich np. dzieci, sadystyczne formy współżycia seksualnego, zmuszanie do oglądania materiałów pornograficznych, odmawianie partnerce prawa do stosowania antykoncepcji (np. bezpośrednie zabranianie, utrudnianie).

Gwałt w małżeństwie jest przestępstwem

Gwałt w małżeństwie

to sytuacja w której żona/partnerka nie zgadza się na współżycie i jest do tego zmuszona przez stałego partnera, męża lub byłego męża.

Do gwałtu może dojść przy użyciu siły fizycznej, groźby użycia siły wobec ofiary czy osób trzecich (np. dzieci), w wyniku wcześniejszych aktów przemocy ze strony sprawcy, które powodują, że kobieta ma realne powody, aby bać się odmowy.

Żona doświadcza gwałtu ze strony męża nie tylko wtedy, gdy seks poprzedza awantura i przemoc fizyczna, w wyniku której traci możliwość obrony.

Gwałtem jest także taka sytuacja, w której kobieta zgadza się na współżycie ze strachu przed konsekwencjami własnej odmowy.

Bardzo ostrożne szacunki sugerują, że 14% zamężnych kobiet doświadcza wielokrotnie w czasie trwania związku gwałtu ze strony męża.

Przemoc fizyczna

może przybierać formę popychania, policzkowania, szarpania za włosy, przytrzymywania, obezwładniania, szczypania, uderzania pięścią, bicia otwartą ręką, bicia przedmiotami, kopania, duszenia, przyciskania poduszką, rzucania przedmiotami, drapania, plucia, wykręcania rąk, grożenia bronią lub jej użyciem, świadomego stwarzanie niebezpiecznych sytuacji, stanowiących zagrożenie fizyczne (np. szybka jazda samochodem), porzucenia w niebezpiecznej okolicy, niszczenia własności ofiary, nagłego przyśpieszania ruchu (np. zrywanie się z miejsca) mogącego wywoływać przestrach, demonstrowania groźnych przedmiotów, zamykania w pokoju/ubikacji/ na balkonie, ograniczanie dostępu do pomieszczeń, zastawianie drogi (np. wyjścia) itp.

Cykl przemocy

Przemoc w rodzinie ma charakter cykliczny i składa się z kilku typowych faz.

W fazie narastania napięcia

sprawca staje się bardziej krytyczny niż zwykle, nieprzyjemny w codziennym kontakcie, drażliwy, "wszystko mu przeszkadza".
Partnerka obawiając się wybuchu, unika konfrontacji np. przeprasza sprawcę, stara się spełnić jego oczekiwania, karci dzieci, które go drażnią itp.
Faza narastania napięcia może trwać kilka godzin, dni, lat, zależy od dynamiki emocjonalnej sprawcy.

Faza wybuchu przemocy

ze strony sprawcy trwa krótko w stosunku do pozostałych faz cyklu.
Stanowi potencjalne zagrożenie dla życia i zdrowia osób doświadczających przemocy.
Eksplozję wywołać może każdy mało znaczący domowy drobiazg. Po zakończeniu wybuchu, osoby doznające przemocy są zwykle w stanie szoku, często nie wierzą, że to miało miejsce naprawdę, odczuwają wstyd, że nie były w stanie się obronić, są przerażone, oszołomione, tracą ochotę do życia, odczuwają złość i bezradność.

Częstą reakcją jest też zaprzeczanie, że dana sytuacja miała miejsce, albo że była tak drastyczna.

Obietnice zmiany są nierealne

Faza miodowego miesiąca

jest określeniem na zachowanie sprawcy po wybuchu przemocy.
Agresor w obliczu konsekwencji swoich działań (np. groźby kary) stara się okazywać przez jakiś czas zainteresowanie rodziną, okazuje skruchę, obiecuje, "że to się nigdy nie powtórzy", stara się znaleźć wytłumaczenie dla tego co zrobił ("miałem zły dzień w pracy", "nie powinnaś mówić do mnie tym tonem" itp.), przekonuje, że to był jednorazowy incydent, który już nigdy się nie powtórzy, namawia do wycofania kroków prawnych podjętych przez partnerkę.

Obietnice zmiany są nierealne.

Sprawca prędzej czy później zastosuje przemoc ponownie.

Faza miodowego miesiąca jest tylko przejściowym etapem w zachowaniu sprawcy, nigdy nie oznacza końca przemocy.

Dlaczego pomoc z zewnątrz jest niezbędna?

Przerwanie przemocy w rodzinie dla osoby jej doświadczającej jest trudne "w pojedynkę", a często niemożliwe.
Osoba, która doświadcza przemocy jest w bardzo bliskiej relacji emocjonalnej ze sprawcą. Często poza tym, że cierpi z powodu doznawanych nadużyć, także potrzebuje wsparcia sprawcy np. w wychowywaniu wspólnych dzieci, utrzymaniu domu itp.
Na przeszkodzie przerwania łańcucha przemocy stoi strach przed jej nasileniem, brak wiary w możliwość pomocy, wstyd przed opinią otoczenia, stygmatem "ofiary".

Ujawnienie przemocy i przyjęcie pomocy od bliskich i przedstawicieli różnych służb nie jest sygnałem własnej słabości, ale wręcz przeciwnie, siły i odwagi przeciwstawienia się stereotypom społecznym, nakazującym utrzymywanie tajemnicy.

Jeśli doświadczasz przemocy w rodzinie

Pamiętaj, że masz prawo do życia wolnego od przemocy!

Nikt nie zasługuje na upokorzenie ze strony innych.
Przemoc nie zatrzymuje się sama, regułą jest raczej zjawisko odwrotne.
Z czasem trwania związku, sprawca, który pozostaje bezkarny staje się bardziej okrutny.

Jeśli doświadczasz jakiejkolwiek formy przemocy masz prawo za każdym razem, kiedy czujesz się zastraszona przez sprawcę,
wezwać patrol interwencyjny policji nr tel. 112 lub 997

OBOWIĄZKIEM POLICJI JEST:

- założenie Niebieskiej Karty (uprawnione są do tego także inne służby: pomoc społeczna, oświata, ochrona zdrowia oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)
- zapewnienie Ci bezpieczeństwa ze strony interweniujących policjantów (art.15 a Ustawy o Policji - policjanci wykonując czynności mają prawo zatrzymywania osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia)
- udzielenie informacji o interweniujących policjantach - możesz spytać o stopień, imię i nazwisko oraz numer identyfikacyjny policjantów, a także o nazwę i siedzibę jednostki, w której pracują
- wskazanie dokumentacji policyjnej (notatek urzędowych) jako dowodów w sprawie przeciwko sprawcy przemocy
- zgłoszenia interweniujących policjantów jako świadków w sprawie karnej przeciwko sprawcy przemocy

Pamiętaj, że masz prawo
do życia wolnego od przemocy!

Masz prawo

złożyć do prokuratury lub na policję zawiadomienie o przestępstwie znęcania się, popełnionym na Twoją szkodę lub na szkodę Twoich bliskich oraz złożyć pozew w sprawach rodzinnych lub dotyczących spraw opiekuńczych Twoich dzieci do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego.

W przypadku doświadczenia przemocy fizycznej masz prawo do pomocy medycznej oraz otrzymania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego,
(rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22.10.2010 roku (Dz. U. nr 201, poz. 1334),
które potwierdzi stosowanie przemocy w rodzinie.
Może je wystawić także lekarz podstawowej ochrony zdrowia.

W przypadku trudnej sytuacji ekonomicznej możesz otrzymać pomoc i wsparcie ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej oraz skorzystać z bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Masz prawo

do otrzymania pomocy psychologicznej i prawnej świadczonej przez bezpłatne placówki pomocowe działające na terenie gminy.

Nie bądźmy milczącymi świadkami

Wiele osób uważa, że nie powinno ingerować w sprawy osobiste innej rodziny.
Generalnie to dobra zasada, ale nie w przypadku przemocy.

Przemoc wobec drugiej osoby, to zawsze przestępstwo!

Nadużycia w rodzinie tworzą zamknięty krąg,
z którego osobie doświadczającej przemocy
jest trudno wyjść o własnych siłach.
Bardzo często tylko świadkowie mogą przerwać
zbiorowe milczenie o tym, co złego dzieje się w rodzinie.

Jak wspierać osoby doświadczające przemocy:

- wzywac policje, jesli przemoc dzieje sie w naszej obecnosci
  (np. widzimy przemoc, slyszymy krzyki w sasiedztwie itp.)
- wysluchac osoby, która doznaje przemocy oraz okazac wiare w to, co mówi
- motywowac, aby osoba doswiadczajaca przemocy samodzielnie zglosila sie po pomoc
- jesli samodzielne zgloszenie po pomoc jest niemozliwe
  (np. ofiara jest dziecko, osoba starsza lub niepelnosprawna) swiadek powinien
  zawiadomic o fakcie popelnienia przestepstwa przemocy w rodzinie osoby i instytucje,
  które zajmuja sie udzielaniem pomocy w sytuacjach kryzysowych czyli policje
  lub prokurature, sad, lokalny OPS.

Jesli slyszysz za sciana krzyki czy inne odglosy, które nasuwaja przypuszczenie, ze w sasiedztwie dzieje sie przemoc,

wezwij policje nr tel. 112 lub 997 !
Byc moze ratujesz w ten sposób czyjes zycie.

Swiadek wzywajacy policje nie ma obowiazku podawania swoich personaliów.

Byc moze ratujesz w ten sposób czyjes zycie

W związku ze stosowaniem przemocy mogą być orzeczone:

1. Środki zapobiegawcze

- *tymczasowe aresztowanie, tymczasowe aresztowanie w postaci umieszczenia w odpowiednim zakładzie leczniczym, dozór Policji, nakaz okresowego opuszczenia przez oskarżonego lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, zawieszenie w czynnościach służbowych lub w wykonywaniu zawodu, zakaz opuszczania przez oskarżonego kraju*

2. Kary:

- *pozbawienia wolności, ograniczenia wolności, grzywny*

3. Środki karne

- *zakaz zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej, zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub z opieką nad nimi, zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób, opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu, nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,* podanie wyroku do publicznej wiadomości

4. Środki kompensacyjne

- *obowiązek naprawienia szkody*

5. Środki zabezpieczające

- *elektroniczna kontrola miejsca pobytu, terapia, terapia uzależnień, pobyt w zakładzie psychiatrycznym*

6. Środki związane z poddaniem sprawcy próbie i obowiązki okresu próby.

- *informowania sądu lub kuratora o przebiegu okresu próby, przeproszenia pokrzywdzonego, wykonywania ciążącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie innej osoby, wykonywania pracy zarobkowej, do nauki lub przygotowania się do zawodu, powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających, poddania się terapii uzależnień, poddania się terapii, w szczególności psychoterapii lub psychoedukacji, uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych, powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób lub zbliżania się do pokrzywdzonego lub innych osób, opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, innego stosownego postępowania w okresie próby, które może zapobiec popełnieniu ponownie przestępstwa, przy czym orzeka się przynajmniej jeden z obowiązków.*

Nakładając obowiązek powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób lub zbliżania się do pokrzywdzonego lub innych osób, sąd wskazuje minimalną odległość od osób chronionych, którą skazany obowiązany jest zachować. Nakładając na sprawcę przestępstwa popełnionego z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej obowiązek opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, sąd określa sposób kontaktu skazanego z pokrzywdzonym.

GDZIE ZNAJDZIESZ POMOC NA TERENIE GMINY GRODZISK MAZOWIECKI

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Grodzisku Mazowieckim
Siedziba znajduje się w Ośrodku Pomocy Społecznej
przy ul. 11 Listopada 33, w Grodzisku Mazowieckim,
pokój nr 8 (wejście od ul. Kowalskiej).
Kontakt codziennie, od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-16.00
z głównym specjalistą ds. uzależnień, członkiem GKA (tel. 720-909-218).
Dyżury członków Gminnej Komisji - w każdy poniedziałek i czwartek
w godz. 16.00 - 18.00.

2. Prokuratura Rejonowa w Grodzisku Mazowieckim
ul. Bartniaka 19, 05–825 Grodzisk Mazowiecki,
tel. 22 755 52 54 lub 755 72 59.

3. Komenda Powiatowa Policji w Grodzisku Mazowieckim
ul. Bartniaka 19, 05-825 Grodzisk Mazowiecki,
tel. 997 lub 22 755 60 10, (11-13),
Kierownik Rewiru Dzielnicowych - tel. 22 60 42 268, 600 997 512.

4. Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim
05-825 Grodzisk Mazowiecki, ul. Bartniaka 21/23, tel. 22 770 92 00.

5. Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim
III Wydział Rodzinny i Nieletnich
05-827 Grodzisk Mazowiecki ul. Dworska 11,
tel. 22 77 09 219, 22 77 09 213, 22 77 09 214.

6. Kuratorzy Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim
05-827 Grodzisk Mazowiecki, ul. Dworska 11:
- II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej
tel. 22 77 09 267, 22 77 09 265,
- III Zespól Kuratorskiej Sluzby Sadowej
tel. 22 77 09 217, 22 77 09 218.

7. Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim
05-825 Grodzisk Mazowiecki, ul. 11 Listopada 33;
tel./fax.: 22 755 58 69, e-mail: ops@grodzisk.pl

8. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny
w Grodzisku Mazowieckim ul. Składowa 5.
Na konsultację należy wcześniej zapisać się osobiście lub telefonicznie
w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim
ul. 11 Listopada 33 lub pod numerem tel./fax.: 22 755 58 69.

Bezpłatnych porad mieszkańcom Gminy Grodzisk Mazowiecki udzielają:
- psycholog:
poniedziałek w godz. 12.30 – 17.30,
- psycholog:
poniedziałki 08.00 – 11.00, wtorki w godz. 16.00 – 18.00
- konsultant ds. uzależnień:
czwartek w godz. 14.00 – 17.00.
- konsultant ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
środy 12.00 – 17.00.
- prawnik:
wtorki w godz. 10.00 – 16.00.

9. Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia
w Grodzisku Mazowieckim 05-825 Grodzisk Mazowiecki ul. Daleka 11,
(budynek Szpitala Zachodniego),
tel. 22 755 93 04. Poradnia jest czynna:
poniedziałek - piątek w godz. 10.00-20.00.

10. Grodziskie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Familia”
Grodzisk Mazowiecki ul. Kilińskiego 8A (dawny klub „Opty”).
Czynne codziennie, w godz. 16.00 – 19.00.
Telefon dostępny w godz. 8.00 – 20.00:
604 736 231. Celem Stowarzyszenia jest m. in. niesienie pomocy
i doskonalenie umiejętności pomagania innym, zwłaszcza osobom
mającym problemy alkoholowe, prowadzenie programów edukacyjnych
w zakresie wiedzy o alkoholu, związanych z nim niebezpieczeństw
oraz tworzenie w społeczeństwie wzorów zdrowego trybu życia,
propagowanie idei trzeźwości szczególnie wśród młodzieży.
W siedzibie Stowarzyszenia odbywają się spotkania
grup samopomocowych (mitingi) dla osób z problemem alkoholowym.

11. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Grodzisk Mazowiecki ul. Daleka 11 (budynek Szpitala Zachodniego),
05-825 Grodzisk Mazowiecki, tel.: 22 724 15 70, 724 07 09,
fax.: 22 724 15 70, e-mail: biuro@pcprgrodzisk.pl

Osoby doświadczające przemocy mogą korzystać z grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
Grupa prowadzona jest w każdą środę w godz. 17.00 – 19.00 w Gimnazjum nr 3 przy ul. Zondka 6